

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 6.Pf.20.519/2023/4.

Az I. rendű felperes:

felperes

felperes címe

Az I. rendű felperes képviselője:

Dr. Kozma Tamás ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Bereczky Ferenc Ügyvédi Iroda,

eljáró ügyvéd: Dr. Bereczky Ferenc

ügyvéd címe

A per tárgya: biztosítási szolgáltatás teljesítése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 25.P.22.746/2021/80. számú ítélet

A fellebbezést benyújtó fél: az I. rendű felperes (82.), alperes (83. sorszám alatt)

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását 30.783.912 (harmincmillió-hétszáznyolcvanháromezer-kilencszáztizenkét) forint tőkéről és annak 2016. március 11. napjától a kifizetésig számított késedelmi kamatáról 29.377.711 (huszonkilencmillió-háromszázhetvenhétezer-hétszáztizenegy) forint tőkére, és abból 28.673.887 (huszonnyolcmillió-hatszázhetvenháromezer-nyolcszáznyolcvanhét) forint tőke után 2016. március 11. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára leszállítja. Az I. rendű felperes által fizetendő illeték összegét 140.000 (száznegyvenezer) forintra felemeli, az alperes által fizetendő illeték összegét 1.860.000 (egymillió-nyolcszázhatvanezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 50.800 (ötvenezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg az államnak 56.300 (ötvenhatezer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A címl alatti ingatlan az I. rendű felperes és személyl II. rendű felperes tulajdonában áll. Az ingatlan-nyilvántartásba 15.895.000 forint kölcsön és járuléakai erejéig az bankl jogelődjének, az bank2 Magyarországi Fióktelepének a javára önálló zálogjog került bejegyzésre.

[2] Az I. rendű felperes 2015. november 17-i kockázatviselési kezdettel a címl alatt álló lakóépületre és az abban található ingóságokra biztosítási szerződést kötött az alperessel. A szerződés az bankl jogelődjének a javára hitelbiztosítéki záradékot tartalmazott. A biztosított lakóépületben 2016. január 3-án tűz ütött ki, amelyben az épület és az épületben található ingóságok is megrongálódtak.

[3] Az alperes a biztosítási szolgáltatás teljesítése elől elzárkózott, ezért az I. és a II. rendű felperesek 2016. december 21-én pert indítottak ellene 44.900.000 forint biztosítási szolgáltatás és annak 2016. január 4-től a kifizetésig esedékes késedelmi kamatának a megfizetése iránt.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A felperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2020. június 18-án meghozott 6.Pf.20.288/2020/5. számú rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az I. rendű felperes, valamint az alperes viszonyában megállapította, hogy az I. rendű felperes és az alperes között 2015. november 17. napján, a száml számú kötvény kiállításával létrejött biztosítási szerződés alapján az alperes biztosítási szolgáltatás teljesítésére köteles a város, hrsz. alatt nyilvántartott, címl szám alatti ingatlanon álló lakóépületben 2016. január 3. napján bekövetkezett tűzesettel kapcsolatban. Egyebekben – a II. rendű felperesnek az alperessel szembeni keresetét elutasító rendelkezése tekintetében – az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[5] Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a 2021. október 14-én meghozott Pfv.I.21.222/2020/9. számú közbenső ítéletével a jogerős rész- és közbenső ítélet felülvizsgálattal támadott közbenső ítéleti rendelkezését hatályában fenntartotta.

[6] Az I. rendű felperes a végleges keresetében a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:439. §-a, 6:462. §-a és 6:458. § (2) bekezdése alapján 44.000.000 forint – ebből épületkár címén 35.000.000 forint, ingókár címén 9.000.000 forint – biztosítási szolgáltatás és annak 2016. január 4-től a kifizetésig esedékes késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[7] Az alperes érdemi ellenkérelme szerint a felperes az épületet 31%-ban alulbiztosította, ezért az épületkár címén járó biztosítási szolgáltatás összege a 31.237.932 forint helyreállítási költség 69 %-a, 21.554.173 forint, amelyből azonban 13.216.088 forintot 2022. január 28-án már megfizetett. Ezért épületkár címén 8.338.085 forint biztosítási szolgáltatás illeti meg az I. rendű felperest. Az alperes elismerte, hogy az I. rendű felperes

ingókár címén 9.000.000 forint biztosítási szolgáltatásra tarthat igényt. Ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperes megszegte a kárenyhítési kötelezettségét.

[8] Az elsőfokú bíróság az ítéletével az alperest az I. rendű felperes javára az bank1 részére való teljesítéssel 30.783.912 forint, valamint ezen összeg után 2016. március 11-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest az I. rendű felperes javára 1.640.581 forint perköltség megfizetésére kötelezte, az I. rendű felperest 40.000 forint, az alperest pedig 1.960.000 forint illeték állam javára történő megfizetésére hívta fel.

[9] Az ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 229. § (1) bekezdése értelmében a Kúria Pfv.I.21.222/2020/9. számú és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.288/2020/5. számú közbenső ítéletét követően az I. rendű felperes által érvényesített jog fennállását a felek már nem tehették vitássá, és az eljárást a biztosítási szolgáltatás összecszerülésére nézve kellett lefolytatnia. A bíróság a rPp. 163. § (2) bekezdése alapján valónak fogadta el a biztosítási szerződés létrejöttét és tartalmát, a káresemény során az I. rendű felperes 9.000.000 forint értékű ingóságának a megsemmisülését, továbbá, hogy az alperes 2022. január 28-án 13.216.088 forint biztosítási szolgáltatást már megfizetett az I. r. felperesnek.

[10] Az elsőfokú bíróság a többször kiegészített, egyesített építész, tartószerkezeti, tűzvédelmi és vagyonvédelmi szakvéleményt aggálytalannak és ellentmondástól mentesnek találta, és ítélete alapjául elfogadta. Rámutatott arra, hogy mivel az 1. számú kiegészítő szakvélemény szerint a lakóépület káridőponti avultsága 23% mértékű volt, a 2. számú kiegészítő szakvélemény szerint pedig a lakóépület helyreállítása nem gazdaságos, az alperes a biztosítási szerződés különös feltételeinek 3.D.6.9 pontja alapján a teljes kár újraépítési, vagy forgalmi értéken történő megtérítésére volt köteles. Az elsőfokú bíróság az építész szakértő véleménye alapján a maradványértéket 6.500.000 forintban, a lakóingatlan forgalmi értékét 50.732.000 forintban, így módon a forgalmi érték maradványértékkel csökkentett összegét 44.232.000 forintban határozta meg. A Ptk. 6:458. § (2) bekezdése értelmében a biztosítási összeg felek által 35.000.000 forintban megállapított felső határa ugyanakkor az alperes marasztalásának korlátját jelentette. Kifejtette: a Ptk. 6:460. §-ában és a különös feltételek 6.3.1 pontjában rögzített fogalma alapján az alulbiztosítás a biztosítási összeget, vagyis kifejezetten az összecszerülést érintő kérdés volt, amelynek a vizsgálatát a jogerős közbenső ítélet nem zárta ki. Az alulbiztosítás tekintetében azt kellett vizsgálnia, hogy a biztosítási összeg kisebb-e a vagyontárgy értékénél. Ebben a tekintetben a lakóépület újraépítési költségét vette alapul, figyelemmel arra, hogy ez alapján tartotta meghatározhatónak a biztosítási érdeknek megfelelő értéket, továbbá azért, mert a különös feltételek 6.3.1 pontja az alulbiztosítás körében az újraépítési költség fogalmára utalt. A tartószerkezeti szakértő 3. számú kiegészítő szakvéleménye alapján a bíróság 39.935.000 forintban határozta meg az újraépítési költséget, amely a 4. számú kiegészítő szakvélemény értelmében nettó értéknek minősült. A biztosítási összeg és az újraépítési költség aránya alapján az alulbiztosítottságot 88% mértékűnek határozta meg. Megállapította ezért, hogy az alperes 40.470.457 forint helyreállítási költség 88 %-ának megfelelő 35.614.002 forint helyett a biztosítási összeg maximalizálása folytán 35.000.000 forint megfizetésére lenne köteles. Ezt

az összeget azonban csökkenteni kellett az alperes által 2022. január 28-án megfizetett 13.216.088 forinttal. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az alperes a 77. számú beadványában a teljesítést az épületkárok vagyonszoportra, annak körében a tőkére számolta el, az I. rendű felperes pedig ezt a tényállítást nem vitatta. A bíróság ebből arra következtetett, hogy a felek a Ptk. 6:46 §-ának az elszámolásra vonatkozó diszpozitív szabályától eltértek, és a teljesítést főtartozásra számolták el. Mindezek eredményeként az épületkárok tekintetében az alperest 21.783.912 forint biztosítási szolgáltatás megfizetésére kötelezte.

[11] Az elsőfokú bíróság az alperes kárenyhítési kötelezettség megsértésére vonatkozó védekezését alaptalannak találta. Utalt arra, hogy a kárenyhítési kötelezettség megsértése a Ptk. 6:464. §-a, valamint a szerződés Általános Feltételeinek 12.3.c alpontja értelmében a mentesülés körében értékelendő körülmény, ezért értékelését a közbelső ítélethez fűződő anyagi jogerőhatás kizárja. Utalt arra, hogy az I. rendű felperes terhére a kárenyhítés körében értékelhető mulasztások a szakértői bizonyítás alapján egyébként sem voltak azonosíthatók.

[12] A bíróság az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségének kezdődőpontját a rPp. 3. § (2) bekezdése alapján az I. rendű felperes kérelmének megfelelően határozta meg. A perköltség viseléséről a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján arra figyelemmel rendelkezett, hogy a 44.900.000 forint pertárgyérték és a teljesítés nélkül számított alperesi marasztalás 44.000.000 forint tőkeösszegéhez képest az I. rendű felperes pernyertességének aránya 98% mértékű volt. Az I. rendű felperes javára megállapított ügyvédi munkadíj összegét a felperes által követelhető teljes perköltség 98 %-ának (1.713.500 forint) és az alperesnek járó 2 % mértékű perköltség (72.919 forint) különbözeteként határozta meg.

[13] Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét fél fellebbezést terjesztett elő, az ítélet részbeni megváltoztatása iránt.

[14] Az I. rendű felperes fellebbezése arra irányult, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest a per folyamán megfizetett 13.216.088 forint után is 2016. március 11. napjától a 2022. január 28. napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére, valamint a javára megállapított elsőfokú perköltség összegét emelje fel 2.457.751 forintra.

[15] A felperes fellebbezése szerint a kereseti az épületkár vonatkozásában 35.000.000 forint biztosítási összeg és annak 2016. március 11. napjától a kifizetésig esedékes késedelmi kamata megfizetésére irányult. Ehhez képest az elsőfokú bíróság az ítéletében elmulasztott rendelkezni az alperes által 2022. január 28. napján teljesített 13.216.088 forint tőkekövetelés után járó késedelmi kamatról. A perköltség vonatkozásában az I. rendű felperes kifejtette: az elsőfokú eljárás ügyvédi munkadíjának a jogszabályi maximuma a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) pontjai értelmében áfával együtt 1.964.490 forint lenne, amelynek 98%-a 1.925.200 forint. Az ügyvédi munkadíj megállapítása során az elsőfokú bíróságnak elsősorban nem a pertárgy értékét, hanem a ténylegesen kifejtett ügyvédi

tevékenységet kellett volna értékelnie. A tárgyaláson töltött, a fellebbezésében kimutatott idő mellett pedig a jogi képviselők utazási, illetve a tárgyalásokra való felkészülésre fordított idejéhez, a tárgyalásokat követő kommunikáció időszükségletéhez, valamint a jogi képviselők által készített érdemi periratok terjedelméhez, a 6 éve folyó perben keletkezett iratok áttanulmányozásának és az ahhoz kapcsolódó adminisztrálásnak a munkaterhéhez képest jogsértő az öt képviselő ügyvéd munkadíjának a mérséklése.

[16] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen a marasztalás tőkeösszegén belül a 21.783.912 forint épülethelyreállítási költség leszállítását kérte 8.000.000 forintra. Másodlagos fellebbezési kérelme egyfelől az elsőfokú ítélet hiányosságai miatt, másfelől a bizonyítási eljárás kiegészítésének a szükségessége miatt a rPp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet épületkárokra vonatkozó részének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására irányult.

[17] Az alperes fellebbezése szerint az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának [47]-[50] bekezdéseiben tévesen határozta meg a maradványértéket. A biztosítás különös feltételeinek 6.D.6.9. pontja egyértelműen rögzíti a biztosítási szolgáltatás megállapításának szabályait. A biztosítási szerződés vonatkozó rendelkezéseinek helyes értelmezése szerint a helyreállítási költség meghatározása során a káridőponti költségekből a maradványokat is káridőpontkori értéken kell levonni. A maradványérték szempontjából nincsen jelentősége annak, hogy a károsult ténylegesen helyreállította-e az ingatlanát és mikor, mert ez azt jelentené, hogy helyreállítás hiányában az ingatlanak nincs maradványértéke. Az alperes álláspontja szerint ezért a szakértől építész szakértő által megállapított érték helyett a szakértő2 tartószerkezeti szakértő által megállapított 12.172.025 forint maradványértéket kell figyelembe venni. Álláspontja szerint szakértől építész szakértő helyreállítási költségmegállapítása is téves. Az csupán egy tételes költségvetést nélkülöző becslés, amely figyelmen kívül hagyja az épületnek a káresemény bekövetkezésekor állapota folytán indokolt javítási módot, a bontási folyamatokat, valamint a megmaradt épületszerkezetekből a helyreállításhoz felhasználható anyagokat. A 2022. évi újrakepítési költségekből „visszaindexálással” megállapított 2016. évi helyreállítási költség szakmai szempontból elfogadhatatlan. Mindezek miatt a szakértő2 által megállapított 31.237.932 forint káridőponti helyreállítási költség figyelembevétele indokolt.

[18] Az alperes hangsúlyozta, hogy az építész szakértő forgalmi érték megállapítását nem csupán az épület könnyűszerkezetes jellegének a figyelmen kívül hagyása miatt kifogásolta, hanem azért is, mert a szakértő téves adatok alapján állapította meg az ingatlan korrigált fajlagos négyzetméter árát. A szakértő megalapozatlan és hiányos véleménye miatt fenntartotta a rPp. 182. § (3) bekezdése alapján az cég1 és szakértől szakértőnek a forgalmi értékelés körében adott véleményének a bizonyítékok köréből való kirekesztésére és a kérdések megválaszolása érdekében új szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát. Hangsúlyozta, hogy a káridőpontkoris valós piaci érték megállapítása nélkül abban a kérdésben sem lehet állást foglalni, hogy a forgalmi érték meghaladja-e a maradvánnyal csökkentett helyreállítási költség összegét, enélkül pedig az sem tudható, hogy a felperest megillető biztosítási szolgáltatás alapja a forgalmi érték vagy a helyreállítási.

[19] Az alperes hivatkozott arra is, hogy az alulbiztosítottság megítélése szempontjából nem a nettó, hanem a bruttó újraépítési költséget kell figyelembe venni, különös tekintettel a Ptk. 6:458. § (1) bekezdésére. A szakértő2 szakértő által megállapított 50.717.450 forint bruttó káridőponti újraépítési költséghez képest pedig a biztosítottság 69% mértékű volt, amiből következően a felperes csak ilyen arányban jogosult a biztosítási szolgáltatásra. Az alperes állította, hogy az általános feltételek 11.34. pontja szerint csak az építkezés ütemében köteles a biztosítási szolgáltatás nyújtására, és mivel a felperes az épület helyreállítását meg sem kezdte, a szolgáltatásával sem eshetett késedelembe.

[20] Mindezek miatt az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Ptk. 6:439. §-át, 6:458. § (1) bekezdését, 6:460. §-át, valamint az rPp. 3. § (3) bekezdését, 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését. Az elsőfokú bíróság eljárása jogsértő azért is, mert az ítéletét olyan szakvéleményre alapította, amely hiányos, önmagával, más szakvéleményekkel és a bizonyított tényekkel is ellentétben áll. A bíróság ezeket az ellentmondásokat hiányos és helyenként iratellenes indokolással, okszerűtlen értékeléssel kívánta kiküszöbölni úgy, hogy az alperes indítványa ellenére a rPp. 182. § (3) bekezdésébe ütköző módon nem folytatott le bizonyítást.

[21] Az I. rendű felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezésének megfelelő megváltoztatását kérte.

[22] Az I. rendű felperes szerint az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a tartószerkezeti szakértő helyett az építész szakértő véleményét fogadta el a maradványérték meghatározása során. A tartószerkezeti szakértő ugyanis – az építész szakértővel ellentétben – részletesen nem indokolta, hogy a megjelölt tételek miért nem igényelnek helyreállítást. Álláspontja szerint építési szakkérdésekben a becslésen alapuló véleménynyilvánítás gyakori, önmagában a becslés alkalmazásától még nem válik egy szakértői megállapítás aggályossá. Egyébként szakértő2 szakértő költségmegállapítása is becslött érték. szakértő1 szakértő helyreállítási költség számítása is helyes, az alperes maga sem tudja megjelölni, hogy az alkalmazott számítási módszer milyen szakmai előírást sértene. A szakvélemény az épület piaci értékét illetően is aggálytalan, a kiegészített véleményében a szakértő reagált az alperes észrevételeire. Helyes az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy az újraépítési költség vonatkozásában a nettó összegből kell kiindulni. Az I. rendű felperes hivatkozott arra, hogy a Ptk. 6:86. § (2) bekezdése szerint a szerződési feltételeket a feltétel alkalmazójával szerződő fél számára kedvezőbben kell értelmezni. Hangsúlyozta, hogy az alperes fellebbezési kérelme kizárólag a marasztalása tökeösszegének a leszállítására irányul, ezért a felülbírálat korlátai folytán kizárt az alperes késedelembe esése időpontjának a vizsgálata. A felperes állította, hogy az alperes által hivatkozott 11.34. szerződési pont nem rendelkezik esedékességről, a perindításra egyébként is az alperes szerződésszegő magatartása miatt volt szükség. A további szakértői bizonyítás szükségtelen, az elsőfokú bíróság sem az anyagi, sem az eljárási szabályokat nem sértette meg, ezért nincs ok az ítéletének hatályon kívül helyezésére.

[23] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében azt kérte, hogy a fellebbezésében előadottak alapján a felperes fellebbezésével érintett körben a Fővárosi Ítéltábla hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

[24] Az alperes fellebbezési ellenkérelme szerint helyreállítás hiányában a helyreállítási költségben megtestesülő biztosítási szolgáltatása nem vált esedékessé. A perben nincs olyan megalapozott szakértői vélemény, amely megállapítaná a perbeli épület forgalmi értékét. A perköltség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezést a fellebbezésének az eredménye alapján a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányának megfelelően kell megváltoztatni.

[25] Fellebbezés hiányában rPp. 228. § (4) bekezdése alapján 17.000.000 forint tőke, valamint annak 2016. március 11-től a kifizetésig számított késedelmi kamata erejéig elsőfokon jogerőre emelkedtek az elsőfokú ítélet alperest marasztaló, valamint 13.216.088 forint után 2016. március 11-től 2022. január 28-ig számított késedelmi kamat iránti kereseti követelést elutasító rendelkezés kivételével a keresetet elutasító rendelkezései. Ezért a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az elsőfokú ítélet fellebbezett, az alperest 17.000.000 forint tőkét és annak kamatait meghaladóan fizetésre kötelező, valamint 13.216.088 forint után járó kamatok megfizetése iránti keresetet elutasító rendelkezéseit bírálta felül.

[26] Az I. rendű felperes és az alperes fellebbezése is részben megalapozott.

[27] Az alperes a perben kirendelt szakértők közül szakértő² szakértőnek a maradványértékre és újraépítési költségre vonatkozó megállapításait elfogadta, és kizárólag az ingatlan forgalmi értéke tekintetében tartotta szükségesnek új szakértő kirendelését. A Fővárosi Ítéltábla az előterjesztett kiegészített szakvélemény alapján megállapította, hogy a szakértő a forgalmi értéket a véleményében feltüntetett összehasonlító adatok és az épület könnyűszerkezetes jellegének az értékelése alapján határozta meg. Az alperes a szakértő megállapításait úgy vitatta, hogy nem jelölte meg, hogy az értékeltek helyett a szakértőnek milyen más adatokból kellett volna kiindulnia, illetve az ingatlannak pontosan mekkora az állítása szerinti forgalmi értéke. Ezek hiányában a szakvéleményt nem lehetett hiányosnak, illetve bizonyított tényekkel ellentétben állónak tekinteni. A szakvélemény és az alperes perben tett érdemi nyilatkozatai alapján a per eldöntése szempontjából jelentős szakkérdéseket a perben beszerzett szakvélemények megválaszolták. A perbeli jogvita érdemben elbírálnak volt a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, ezért nem volt szükség a rPp. 182. § (3) bekezdése alapján további szakértői bizonyítás lefolytatására. Olyan lényeges eljárási szabálysértés sem történt az elsőfokú bíróság részéről, ami indokolta volna a tárgyalás megismétlését, illetőleg kiegészítését. A rPp. 252. § (2)-(3) bekezdésének alkalmazását megalapozó relatív hatályon kívül helyezési ok, illetve megalapozatlanság hiányában ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül.

[28] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival csak részben értett egyet a következők miatt:

[29] Az elsőfokú bíróság a döntése során helyesen indult ki abból, hogy az alperesnek a biztosítási szolgáltatás teljesítésére vonatkozó kötelezettségét megállapító jogerős közbenső ítélethez a rPp. 229. § (1) bekezdése szerint fűződő anyagi jogerő hatása [PK 195. szám] következtében a biztosítási szolgáltatás összegére folyó eljárásban nem vizsgálhatók és értékelhetők olyan körülmények, amelyek a biztosítási szolgáltatás teljesítését érintik és az alperes mentesüléséhez vezethetnek. Az I. rendű felperes kárenyhítési kötelezettségének az elmulasztására az alperes egyébként a fellebbezésében már nem is hivatkozott.

[30] A kiegészített szakvélemény alapján a felek között nem volt vitás, hogy a biztosított épület gazdaságosan nem állítható helyre, és az avultságának mértéke nem érte el a 75 %-t. A Fővárosi Ítéltábla ezért egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a teljes kárra irányadó szabályok alapján köteles teljesíteni a biztosítási szolgáltatását. A biztosítási szerződés szerint teljes kár esetén az alperes térítési kötelezettsége az épület újrakepítési vagy a maradvánnyal csökkentett forgalmi értéke közül az alacsonyabb összegre terjedt ki. Ezért a részleges kár esetén teljesítendő helyreállítási költség megállapításainak a szabályai a teljes kár meghatározása során figyelmen kívül maradtak.

[31] A biztosítási szerződés 3.D.6.9. pontja tartalmazta a biztosítási szolgáltatás összege megállapításának a szabályait, és a szabályok alkalmazása szempontjából jelentős fogalom-meghatározásokat. Ezek szerint újrakepítési érték a kár bekövetkezésének az időpontjában érvényes, a károsodottal azonos nagyságú, kivitelezettségű és minőségű épület építési költsége, forgalmi érték az adott ingatlan helyi viszonyoknak megfelelő, a kár időpontját közvetlenül megelőző állapot szerinti piaci értéke. A szerződés úgy rendelkezett, hogy amennyiben az épület újrakepítési, helyreállítási költsége nagyobb az ingatlan forgalmi értékénél vagy az épület maradvánnyal csökkentett forgalmi értékénél, akkor a biztosító a károsodott ingatlan forgalmi értékét téríti meg, levonva abból a maradványok értékét.

[32] A szerződés kifejezett rendelkezést ugyan valóban nem tartalmazott arra nézve, hogy a maradvány értékét milyen időpont szerint kell figyelembe venni a biztosítási szolgáltatás meghatározása során. Abból azonban, hogy az újrakepítési és a forgalmi érték számítását a kárkori, illetve a kárt közvetlenül megelőző időpont és állapot alapján kell elvégezni, egyértelműen következett, hogy a maradványérték figyelembevétele sem történhetett más időpont szerinti értéken.

[33] A Fővárosi Ítéltábla osztotta az alperes álláspontját annyiban, hogy szakértő2 újrakepítési költségbecslése felelt meg a felek közötti szerződés újrakepítési érték meghatározására vonatkozó előírásainak. szakértő1 költségbecslése nem kizárólag építési, hanem bontási költségeket is tartalmazott, illetve a káreset során épen maradt, újrahasznosítható vagyontárgyak figyelembevételel készült, ezért sokkal inkább helyreállítási, mint újrakepítési költségvetésnek volt tekinthető. szakértő2 maradványérték meghatározása pedig szakmailag azért volt meggyőzőbb, mert a tűzkár után megmaradt szerkezetek és berendezések figyelembevételel készült, szakértő1 véleményével

ellentétben tekintet nélkül arra, hogy a káresemény óta bekövetkezett jogszabályváltozások kihatottak-e az épen maradt berendezések újrahasznosítására.

[34] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával sem értett egyet, hogy az újraépítési költséget nettó értéken kell számításba venni. Az építési költség mint biztosított érték ugyanis a biztosítási szerződésben foglaltak alapján főszabály szerint az építés tényleges költségét jelenti, amely szükségképpen magában foglalja az anyagokat és munkadíjakat terhelő általános forgalmi adót is. A biztosítási szerződés azon szabályából, ami szerint a biztosító csak akkor köteles az épület újraépítési értéke és maradvánnyal csökkentett forgalmi értéke közötti különbözet megfizetésére, amennyiben az épület újjáépítése a kockázatviselési helyen számlával igazoltan ténylegesen megtörténik, még nem következett az, hogy az újjáépítés megvalósulása hiányában az újraépítési értéket úgy kellene meghatározni, mintha az újraépítés számla nélkül történne.

[35] A kifejtettekből következően szakértő² szakértő megállapításai alapján a károkori maradványérték 12.172.025 forint, az újraépítési költség pedig a maradvány figyelembevétele nélkül nettó 39.935.000 forint volt, amely bruttó 50.717.450 forintnak felelt meg. Az épület – a teljes ingatlan 50.732.000 forint forgalmi értékének és a telek 5.670.000 forint értékének a különbözeteként meghatározott – forgalmi értéke 45.062.000 forint, az épület maradványokkal csökkentett értéke 32.889.975 forint (45.062.000 forint – 12.172.025 forint) volt. Tekintettel arra, hogy az újraépítési költség az épület maradvánnyal csökkentett forgalmi értékénél magasabb volt, az alperes a biztosítási szerződés 3.D.6.9. pontja értelmében az épület maradvánnyal csökkentett forgalmi értékével azonos összegű, 32.889.975 forintbiztosítási szolgáltatás teljesítésére köteles épületkár címén.

[36] Az alulbiztosítás Ptk. 6:460. §-a szerinti jogkövetkezménye csak részleges kár esetén alkalmazható, teljes kár (totálkár) esetén viszont nem. Teljes kár esetében a biztosítási összeg a biztosítási szolgáltatás mértékének a felső határa, amely alulbiztosítás esetén csak egy hányada a biztosított értéknek. A peres felek között létrejött biztosítási szerződés alapján az alperes által a teljes kárra tekintettel teljesítendő biztosítási szolgáltatás összege nem érte el a szerződésben a lakóépület tekintetében meghatározott biztosítási összeget (35.000.000 forint).

[37] Az alperes a 32.889.975 forint biztosítási szolgáltatásból a per alatt 13.216.088 forintot már teljesített, ezért a fennmaradó teljesítési kötelezettsége 19.673.887 forint. Az épületkár címén járó biztosítási szolgáltatás mellett az alperes ingókár címén további 9.000.000 forintbiztosítási szolgáltatás megfizetésére is köteles, így összesen 28.673.887 forintot kell megfizetnie.

[38] Az elsőfokú bíróság az ítéletében rögzítette, hogy az alperes 2022. január 28-án 13.216.088 forint biztosítási szolgáltatást teljesített, amelyet a felek a lakóépület vagyonszoporton belül a tőkére számoltak el. A felperes a rész-teljesítést követően is fenntartotta a keresete szerinti teljes biztosítási szolgáltatás után a késedelmi kamat iránti

követelését. Az I. rendű felperes ezért megalapozottan támadta az elsőfokú ítéletet amiatt, hogy az elsőfokú bíróság a tőkére elszámolt rész-teljesítés összege utáni késedelmi kamatról elmulasztott rendelkezni, amivel megsértette a rPp. 213. § (1) bekezdését. Az I. rendű felperes helyesen hivatkozott arra is, hogy az alperes fellebbezési kérelme kizárólag a marasztalása tőkeösszegének a leszállítására irányult, ami a felülbírálat rPp. 253. § (3) bekezdése szerinti korlátaira tekintettel kizárta a másodfokú eljárásban annak vizsgálatát, hogy az elsőfokú bíróság az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségének a kezdődőpontját helyesen határozta-e meg. A teljesített 13.216.088 forint után 2016. március 11. és 2022. január 28. között 703.824 forint késedelmi kamat vált esedékessé a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerint. A lejárt késedelmi kamat megfizetésére a Fővárosi Ítéltábla az alperest a marasztalása tőkeösszegének a részeként kötelezte, és az alperes marasztalását 29.377.711 forintra leszállította (28.673.887 forint + 703.824 forint).

[39] A Fővárosi Ítéltábla annyiban értett egyet az I. rendű felperes perköltségre vonatkozó fellebbezésével, hogy a jogi képviselőjének a perben kifejtett tevékenysége a jogszabály alapján részére megállapítható ügyvédi munkadíj mérséklésére nem adott okot. Az alperes fellebbezésének eredményeként azonban a marasztalásának tőkeösszege leszállításra került, ezáltal a felperes pernyertességének aránya 93 %-ra csökkent, ami nem tette lehetővé a felperes elsőfokú perköltség felemelésére irányuló fellebbezési kérelmének a teljesítését.

[40] A pernyertesség-pervesztesség megváltozott aránya ugyanakkor – a rPp. 253. § (3) bekezdése szerinti fellebbezési korlátokra tekintet nélkül – indokoltá tette a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett kereseti illeték viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezés módosítását.

[41] A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, a rendelkező rész szerint megváltoztatta.

[42] A nagyobb arányú másodfokú pervesztessége alapján a Fővárosi Ítéltábla a rPp. 81. § (1) bekezdése szerint az alperest kötelezte az I. rendű felperes javára áfát tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség fizetésére.

[43] Az I. rendű felperes az illetékfeljegyzési joga ellenére – a perköltségre vonatkozó fellebbezési kérelme után – megfizetett fellebbezési illetéket maga viseli. A lejárt késedelmi kamatra vonatkozó fellebbezése után az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (2) bekezdése és a rPp. 25. § (4) bekezdése alapján meg nem fizetett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alperes köteles megfizetni.

[44] A kereseti és a fellebbezési illeték megfizetése a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon esedékes a 2022. évi XLV. törvénnyel módosított Itv. 78. § (4) bekezdése szerint. Azt az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú

illetékbevételei számlájára külön felhívás nélkül kell a feleknek megfizetniük úgy, hogy az illeték megfizetése során a közleményben feltüntetik az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése].

Budapest, 2024. január 11.

Dr. Lente Sándor s.k.

a tanács elnöke

Dr. Csóka István s.k.

előadó bíró

Dr. Rápolti Barbara s.k.

bíró